

Doknr. i Barium 27746	Dokumentserie su/med	Giltigt fr o m 2018-10-10	Version 9
RUTIN Vårdhygien - Legionellainfektion			
Innehållsansvarig: Carin Lindén Gebäck, Sektionschef, Vårdhygien (carli20) Godkänd av: Ulla Molander, Chefläkare, Kvalitetsutveckling och patientsäkerhet (ullmo2) Denna rutin gäller för: Västra Götalandsregionen; Sahlgrenska Universitetssjukhuset			

Rutinen gäller även för Angereds Närsjukhus, Capio Lundby Närsjukhus, Carlanderska sjukhuset, Frölunda Specialistsjukhus, Habilitering och Hälsa, Kungälv's sjukhus samt Närhälsan i Göteborg/Södra Bohuslän och är godkänd av respektive chefläkare. Kan appliceras i övrig primärvårds- och kommunal verksamhet i Göteborg och södra Bohuslän.

Revideringar i denna version

Ersätter tidigare version, senast uppdaterad 2017-10-09. Endast mindre redaktionella förändringar.

Syfte

Syftet är att förhindra spridning av legionella inom vård och omsorg, samt klargöra de särskilda omständigheter som ska beaktas vid legionellainfektion.

Bakgrund

Legionella pneumophila är en allmänt förekommande bakterie i jord och vatten. Legionella kan orsaka allvarlig lunginflammation (s.k. legionärssjuka). Den förökar sig lättast i stillastående vattensamlingar vid temperaturer mellan 20-45°C. Tillväxt sker framför allt i den biofilm som bildas i vattenledningsrör och duschslangar. För att undvika legionellatillväxt är det viktigt med bra flöde och rätt temperatur i vattensystemets alla delar. *Se förebyggande åtgärder nedan.*

Smittvägar/smittsamhet

- Inkubationstiden är 2-10 dygn, vanligast 5-6 dygn.
- Legionella överförs till luftvägarna huvudsakligen genom inandning av legionellakontaminerat vatten i aerosolform, t ex via duschar, kyltorn, bubbelpooler eller inom industrin.
- Smitta genom aspiration av legionellakontaminerat vatten kan förekomma.
- Smitta mellan individer inom sjukvården finns inte beskrivet.

Riskgrupper

Personer med nedsatt immunförsvar orsakat av sjukdom t.ex. diabetes, kronisk lungsjukdom eller medicinering. Tobaksrökare löper också en större risk att insjukna. Legionella drabbar företrädesvis äldre.

Arbetsbeskrivning

Diagnostik

Diagnostik sker genom positivt antigenest i urin eller PCR-prov från nedre luftvägarna. Se [Klinisk mikrobiologi](#) provtagningsanvisningar. Legionellaantigen i urin har hög specificitet men fångar endast serotyp 1 (som orsakar 70-90% av legionellapneumonier). Resultatet kan därmed vara falskt negativt.

Vid positivt utfall av legionellaantigen i urin bör diagnostiken kompletteras med specifik legionellaodling från nedre luftvägarna. Odling är av stort värde vid smittspårning och epidemiologisk utredning. Vid misstanke eller bekräftat fall bör Infektion kontakts snarast möjligt.

Patientnära och vårdrelaterat arbete

- Patienter med legionellainfektion kan vårdas tillsammans med andra.
- Riktlinje, [Grundläggande vårdhygieniska principer](#) gäller.

Smittspårning

Vårdhygien kontrollerar om vistelse på vårdinrättning skett i anslutning till insjuknandet. I förekommande fall görs kompletterande miljöundersökning och kontrollodlingar med hjälp av fastighetsansvarig. Vårdhygien ger råd om övriga åtgärder för att begränsa smittspridning t ex om

RUTIN Vårdhygien - Legionellainfektion

duschar ska tas ur bruk.

Smittskydd Västra Götaland rapporterar till respektive kommuns miljökontor vid verifierade eller starkt misstänkta fall. Miljökontoren ansvarar för provtagning och smittspårning i samhället.

Förebyggande åtgärder – vårdenhetens ansvar

- Vattentemperaturen på utgående varmvatten från varmvattenberedaren ska vara minst 60°C och vattnet vid tappstället ska vara minst 50 °C efter 1 minuts spolning. Vid misstanke om felaktig kall- eller varmvattentemperatur, eller om vattentrycket upplevs för lågt bör tappningsstationen felanmälas till fastighetsansvarig och inte användas i väntan på åtgärd.
- Kranar och andra tappningsställen som inte används ska tas bort. Om tappningsställen stått oanvända mer än 3 dagar - spola igenom på mittläge under minst 3 minuter.
- Duschar bör förses med snabbkoppling (nitokoppling), ljustäta slangar och stora hål i strilmunstycket.
- Duschslang ska hängas på översta duschhållaren för att tömma slangen på vatten, samt inte vara längre än 1,5 m.
- Vid andningsapparat med befuktning ska sterilt vatten användas.
- Bubbelbad, luftfuktare, vattenautomater och ismaskiner bör inte förekomma i vårdmiljö.
- Rengöring av innerdelar till trachealkanyler, nebuliseringskoppar och liknande ska avslutas med sköljning i sterilt vatten alternativt natriumklorid.

Ansvar

Vårdenhetens linjechef ansvarar för att denna rutin är känd och följs av alla medarbetare. Legionella är en anmälnings- och smittspårningspliktig sjukdom enligt smittskyddslagen.

Uppföljning, utvärdering och revision

Sammanställande i arbetsgruppen ansvarar för uppföljning/revision av innehållet. Avsteg från rutinen rapporteras i MedControl PRO eller i befintligt avvikelshanteringssystem.

Relaterad information

[Grundläggande vårdhygieniska principer](#). Riktlinje

[Klinisk mikrobiologi](#) - Provtagningsanvisningar legionella

Kunskapsöversikt

[Kunskapssammanställning legionella](#). Folkhälsomyndigheten

[Legionella, förebyggande åtgärder](#). Vårdhandboken. 2017-07-14

[BOV, Byggegenskap och Vårdhygien](#). Svensk Förening för Vårdhygien 2016-09-08, 3.dje upplagan, ISBN 978-91-979918-6-5

[Legionellainfektion - riktlinjer för smittspårning](#). Smittskydd Västra Götaland Dnr: 00013-2015

Granskare/arbetsgrupp

Arbetsgrupp Vårdhygien Sahlgrenska Universitetssjukhuset:

Martina Sansone, hygienläkare, sammankallande

Osk Atladottir, hygiensjuksköterska

Roseli Sandbreck, hygiensjuksköterska

Granskare:

Lars-Magnus Andersson, verksamhetschef Infektion, SU, Östra sjukhuset

Leif Dotevall, bitr. smittskyddsläkare Smittskydd Västra Götaland

Roland Wallgren, driftschef Västfastigheter

Doknr. i Barium	Giltigt fr.o.m	Version
27746	2018-10-10	9

RUTIN Vårdhygien - Legionellainfektion

Godkänt av

Angereds Närsjukhus
Cario Lundby Närsjukhus
Carlanderska sjukhuset
Frölunda Specialistsjukhus
Habilitering och Hälsa
Kungälv's sjukhus
Närhälsan
Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Cornelia Bergdahl
Ola Blomqvist
Anders Bengtsson
Philipp Meijering
Anne-Berit Ekström
Jacob Wulfsberg
Monica Radeberg
Ulla Molander